

Obsah

Úvod	7
1. Vývoj střední délky života a důchodového věku v zemích EU	9
2. Automatické přizpůsobení důchodového věku vývoji střední délky života	14
3. Případové studie vybraných zemí.....	21
3.1 Dánsko	22
3.2 Itálie.....	29
3.3 Nizozemsko	37
3.4 Slovensko.....	41
4. Shrnutí.....	46
Závěr	49
Literatura.....	52
Výtahy z oponentických posudků	55

nejednotlivějším způsobem (s ohledem na počet již provedených reforem v různých zemích) je přechod z dávkově definovaného důchodového systému na příspěvkově definovaný, kde je výplata dávky prováděna většinou nákupem pojištění od pojišťovny, která automaticky zohlední vývoj naděje dožití ve výši výplaty. Ve výši naděje dožití v době odchodu do důchodu, tím nižší je pak výsledná výše důchodu a tímto způsobem množství rozdělovaných prostředků. V minulosti se tímto směrem přechod od dávkových systémů vydalo např. Dánsko, Maďarsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Švédsko.

Uplatněním metodikou přispěvkově definovaných systémů jsou systémy NDC, kde je výše výplaty dožití přímo zakomponován do výpočtové formule výše důchodu. Tyto systémy byly zavedeny ve Švédsku, Itálii, Polsku, Lotyšsku a později v Norsku.

Uplatněním možnosti, jak zohlednit naději dožití v důchodových systémech, je zakomponování výše naděje dožití do výpočtové formule důchodu v dávkově definovaných systémech. Tento je ovlivněna výsledná výše důchodu. Takovým směrem se vydalo např. Německo, Portugalsko a v naděsné době i Španělsko. Posledním ze zmíněných zohlednění vývoje naděje dožití používaných v zahraničních důchodových systémech v určování některých parametrů důchodových systémů s vývojem naděje dožití se jedná o dobu pojištění (Dánsko, Francie, potenciálně Španělsko) či důchodový věk (Dánsko, Itálie, v budoucnu pak Slovensko, Nizozemsko, Řecko, Portugalsko, Španělsko). V tomto případě může jít o vazbu přímou či nepřímou.

Ze všech z výše uvedených forem přijímaných opatření, silně prosazovaných na úrovni expertů OECD (např. Evropská komise, 2010 OECD, 2007 a 2013), je automatická vazba některých parametrů průběžně financovaného důchodového systému na vývoj střední délky života.¹ V EU přijalo takové opatření postupně již 12 států. Tyto automatické stabilizátory mohou mít podobu úpravy podmínek nároku na důchod, či důchodového věku nebo doby pojištění, nebo úpravy výpočtu dávek, a to buď v případě zavedení příspěvkově definovaného schématu (NDC), kde je výše anuity závislá na délce střední délky života, nebo v podobě zavedení koeficientu střední délky života do vzorce pro výpočet důchodu.

¹ Automatická vazba ve všech důchodových systémech rovněž příspěvkově definovaný fondově financovaný systém, kde je výše anuity závislá na vývoji střední délky života.